

105/2024.

T Á J É K O Z T A T Ó

**Pétfürdő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének
2024. augusztus 29-i testületi ülésére**

Tárgy: Beszámoló a Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat 2023. évi munkájáról

Előterjesztő: Horváth Éva polgármester

Cy

**AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST
NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA
CSALÁDSEGÍTÉS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS
BERHIDA TELEPÜLÉSEN 2023-BAN**

Tárgy: Beszámoló a Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat 2023. évi munkájáról

Tisztelt Társulási Tanács!

Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja:

A családsegítést és a gyermekjóléti tevékenységet /Berhida és Vilonya területén/ jelenleg 4 fő családsegítő látja el. Közülük mindannyian rendelkeznek az előírt végzettséggel, szociális munkások és szociálpedagógusok.

Az intézményvezető szociálpedagógus végzettséggel rendelkezik.

A családsegítők közül 1 fő heti 1 alkalommal /4 órában/ Vilonyán önállóan végzi a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást.

Egy fő az ügyviteli feladatokat látja el részmunkaidőben.

Az intézményben a családsegítők két irodában végzik az adminisztrációs munkát. Az esetkonferenciák és szakmaközi megbeszélések a művelődési ház tanácstermében kerülnek megtartásra. A szupervízió megtartására, jogi és pszichológiai szolgáltatás igénybevételére egy interjú szoba áll rendelkezésre.

Az intézményben található konyha, illetve az adminisztrátor részére külön helyiség áll rendelkezésre. Az ügyfelek az épület előtt tudnak várakozni. Az intézményben egyidőben egy ügyfél/család tartózkodhat.

Az intézmény informatikai felszereltségét tekintve: 3 asztali számítógéppel és 6 lappal, továbbá internet hozzáféréssel, nyomtatókkal, fénymásolóval, vezetékes telefonvonallal, és iratmegsemmisítővel is rendelkezik.

A családsegítők munkáltatói igazolvánnyal rendelkeznek. Részükre a területi munka végzéséhez = családlátogatáshoz kerékpárok és kutyariasztók biztosítottak.

Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás integrációja:

2016. január 01-től a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan működhet, család és gyermekjóléti szolgálat vagy család és gyermekjóléti központ keretében.

A család és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyt. 39. §. (2), (3) és (4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-ban foglaltakat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a családsegítő szolgálatok és a gyermekjóléti szolgálatok 2016. január 1-től létrehozott integrációjának kereteit és jogi normáit fekteti le.

Családsegítés:

A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Gyermekjóléti szolgáltatás célja:

A gyermekjóléti szolgálatoknak nagyon fontos és meghatározó szerepet kell/kellene betöltenie a település gyermekvédelmi/gyermekjóléti rendszerében.

Koordinációs, szervezési, gondozási és szolgáltatási feladataink végrehajtásával, megvalósításával lehetne biztosítani megfelelőbb ellátását.

Ennek kialakítására mindenképp szükséges a helyi szükségletek, sajátosságok alapos ismerete és a gyermekvédelmi, gyermekjóléti rendszerben érintettekkel való rendszeres együttműködés.

**Család-és Gyermekjóléti Szolgálat Berhida – Család- és Gyermekjóléti Központ
Várpalota közös feladatellátása – együttműködés feladatai**

Család és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai	Család és Gyermekjóléti Központ feladatai
Információ nyújtás	Hatósági tevékenységekhez kapcsolódó feladatok (védelembe vétel, ideiglenes elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás)
Jelzőrendszer működtetése	Védelembe vettek esetében érkezett jelzésekkel kapcsolatban intézkedések
Kríziskezelés	Közreműködés hatósági intézkedésben (javaslattétel, esetmenedzselési feladatok)
Ellátásokhoz hozzáférésben segítség - közvetítés természetbeni, pénzbeli ellátásokhoz történi hozzáférésben, segítő szolgáltatás	Esetmenedzselés, támogatás a családjából kiemelt gyermekek visszahelyezése érdekében
Prevenációs, szabadidős programok szervezése	Utógondozói munka
Szociális segítő tevékenység (Klasszikus család-gondozás)	Szociális diagnózis készítés, szükségletfelmérés, és iskolai szociális munka 2018-tól kötelezően
Általános tanácsadás (szociális, életvezetési, mentális, háztartási- gazdálkodási)	2. Speciális szolgáltatások
Csoportmunka	Kapcsolati ügyelet
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	Készenléti ügyelet
Rendszeres kapcsolattartás és együttműködés a család és gyermekjóléti központtal	Utcai, lakótelepi szociális munka (ha a helyi viszonyok indokolják)
	Kórházi szociális munka (Ha a helyi viszonyok indokolják)
	Jogi tanácsadás
	Családkonzultáció, családterápia
	Mediáció

Az együttműködés tapasztalatai:

2016 januárjától a szervezeti és szakmai integráció és feladatváltás is meghatározta, kialakította az új, kétszintű intézménytípust, a család- és gyermekjóléti szolgálatot, és a család- és gyermekjóléti központot.

A partnerség az egymást szakmailag elismerő intézményvezetők, esetmenedzserek és családsegítők közreműködésével jön létre.

A járványügyi helyzet fennállásáig a személyes kapcsolattartások ritkultak, viszont telefonon és online folyamatos és rugalmas maradt a kontakt.

A járványügyi helyzet megszűnése után a személyes kapcsolattartások folyamatosak. Rendszeresek az esetmegbeszélések, esetkonferenciák.

Külön kiemelendő a központ szakmai vezetője által nyújtott szakmai segítség.

Az intézmény szakmai ellenőrzése:

A soron következő, kötelező 2023. évi szakmai ellenőrzés lezajlott, a feltárt hibák javítása megtörtént, ami elfogadásra került.

A Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat 2023. évi tevékenysége

A Szolgálatunknál a 2023-es évben a:

Családsegítés keretén belül 687 alkalommal nyújtott segítséget, ebből:

- új ügyfélnek 38 alkalommal segítettünk
- legnagyobb számban ügyintézésrel kapcsolatos problémák miatt kértek segítséget a kliensek, azaz 286 alkalommal
- anyagi problémákkal 51 esetben foglalkoztunk
- információkérésben 135 alkalommal tudunk segítséget nyújtani

Gyermekjóléti Szolgálat keretén belül 1397 alkalommal tevékenykedtünk, ebből:

- új ügyfelek számára 55 alkalommal nyújtottunk szolgáltatást
- Eljárásra kötelezettek 475 alkalommal jelentek meg
- Családgondozás keretében 533 alkalommal kerestük fel klienseinket
- legnagyobb számban gyermekneveléssel kapcsolatos problémák miatt fordultak hozzánk 297 alkalommal
- a kliensek ügyintézésével kapcsolatosan 268 esetben jártunk el

Jogi segítségnyújtás havonta 1 alkalommal 1 óra időtartamban átlagosan 3-4 fő tudja igénybe venni a szolgáltatást.

Pszichológiai tanácsadás keretein belül:

- 33 fő vette igénybe a megsegítést, 92 alkalommal

Az ukrán-orosz háború miatt 0 ukrán menekült fő részesült ellátásban / gyermekétkeztetés/.

**A szakmai tevékenység adatai, a prevenció és egyéb szolgáltatások
családsegítés és gyermekjóléti szolgálat adatai**

2022	
Megnevezés	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	240
Segítő Beszélgetés	177
Tanácsadás	128
ügyintézés	505
Konfliktuskezelés	
Kríziskezelés	
Közvetítés ellátáshoz- pénzbeli	
Közvetítés ellátáshoz- természetbeni	
Közvetítés más szolgáltatáshoz	35
ebből: átmeneti gondozásba	
Közvetítés család és gyermekjóléti kp-hoz	
Esetkonferencia	52
Esetmegbeszélés	63
Esetkonzultáció	35
Szakmaközi megbeszélés	6
Észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma	118
Egyéni és csoportos kétségfejlés	
Közösségfejlés	
Környezettanulmány készítés	45
Családlátogatás	325
Adományközvetítés	183
Pszichológiai tanácsadás	111
Jogi tanácsadás	46
Kapcsolattartási ügyelet	2
Összesen :	2071

2023	
Megnevezés	Szolgáltatásba n részesülők száma
Információnyújtás	261
Segítő Beszélgetés	362
Tanácsadás	164
ügyintézés	516
Konfliktuskezelés	
Kríziskezelés	
Közvetítés ellátáshoz- pénzbeli	
Közvetítés ellátáshoz- természetbeni	
Közvetítés más szolgáltatáshoz	81
ebből: átmeneti gondozásba	
Közvetítés család és gyermekjóléti kp-hoz	
Esetkonferencia	41
Esetmegbeszélés	100
Esetkonzultáció	79
Szakmaközi megbeszélés	25
Észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma	162
Egyéni és csoportos kétségfejlés	
Közösségfejlés	
Környezettanulmány készítés	78
Családlátogatás	1513
Adományközvetítés	68
Pszichológiai tanácsadás	92
Jogi tanácsadás	40
Kapcsolattartási ügyelet	22
Összesen :	3604

A Várpalota Kistérségi Többcélú Társulás keretén belül működő jogi tevékenység és szupervízió

Jogász

Berhida területén 2020. szeptemberétől már csak havonta egy alkalommal egy óra időtartamban került sor jogi tanácsadásra, melynek költségeit a Várpalota Kistérségi Társulás finanszírozza.

Szupervízió (Berhida-Vilonya)

A családsegítők és a szociális gondozók a 2022-es év elején újra szupervízión vettek részt, mely 2023 nyarán ismét megszűnt.

A szupervízió elsődleges célja a segítő szakmában dolgozók mentális védelme és szakmai kompetenciájuk fejlesztése.

A szupervízió munkamódja az esetmegbeszélés.

A szupervízióban nem a kliensen van a hangsúly, hanem az esethozón. Mindig egy konkrét esetből, az esethozó által hozott konkrét szituációból indulunk ki. Az eset lehet: én és a kliensem, én és a főnököm, én és a munkatársam, stb. közötti konfliktus, elakadás. A szupervízió témakörébe tartozik az én és a szakmám problematika, a szakmai identitás problémája is. A szupervízió segíti a problémákra való rálátást egy külső szemszögből.

Pszichológiai tanácsadás

(teljes egészében saját költségvetési forrásból finanszírozott)

Berhida: havonta két alkalommal vehető igénybe, melyben 5-5 főnek biztosított a megsegítés.

Pszichológiai tanácsadásra továbbra is zömmel a gyermekek súlyos magatartási problémái miatt került sor. Ritkább eset, hogy a szülő, felnőtt igénybe vegye a szolgáltatást.

Iskolai szociális munka: 2018 szeptemberétől a járási központok kötelezően ellátandó feladatkörébe tartozik, ellátását a Térségi Népjóléti Gondozási Központ Család és Gyermejjóléti Központ óvodai és iskolai szociális segítői látják el.

Az iskolai szociális munkás feladata:

- rendszeres kapcsolattartás a pedagógusokkal
- egyéni esetkezelés és tanácsadás a tanulónak, szülőknek az iskolai és egyéb élethelyzetek nehézségeiben
- szociális problémák rendezéséhez nyújtható segítség
- tanácsadás és közvetítés szülő-gyermek kapcsolatban
- diákok-szülők delegálása különböző szakszolgálatokhoz

Az iskolai szociális munka célja a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik részére támogatás nyújtása a sikeres iskolai munka és a továbbtanulás érdekében, a gyermekek szociális hátterének biztosításával.

Közvetlen cél a hátrányos helyzetű gyermekek szükségleteiből és az adott intézményben megjelenő problémáiból kiindulva aktív és célirányos szociális munka keretében történő támogatás a gyermekek családjainak aktuális probléma kezelése mellett, illetve törekvés a megoldásra.

Megvalósítás: az osztályfőnökkel közösen, együttműködve a gyermekek nevelésében, oktatásában, gondozásában részt vevőkkel együtt.

Gyermekek bevonása személyes kapcsolat révén az iskolában meghatározott időpontban, illetve jelzésre történik.

Szülők számára fogadóóra, rendszeres, és/vagy szükségszerű családlátogatás biztosítása.

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása

A várandós, kiskorú kismamákról legtöbb esetben a védőnő által küldött jelzésekből értesülünk. Ilyen esetekben is felvesszük a kapcsolatot a családdal, támogatjuk őket, segítséget nyújtunk a hivatalos ügyek intézésében. A várandós kismamák gondozása egyben együtt gondozást is jelenthet, de a családsegítő ilyen esetben mindig konzultál az illetékes védőnővel.

Jellemző problémátípusok továbbra is a gyermeknevelési kompetencia hiányosságai, túl fiatal anya.....stb.

A védőnők az általuk szervezett programokról szolgálatunkat tájékoztatják, így az intézményünket felkereső érintett ügyfelek is tudomást szerezhhetnek azokról.

Helyettes szülői hálózat

A helyettes szülői hálózat a gyermekek védelmének rendszerén belül a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás, ezen belül a gyermekek átmeneti gondozásának egyik formája.

A helyettes szülői gondozás azt jelenti, hogy a vér szerinti szülő kérésére –átmenetileg, meghatározott ideig történik a gondozás és nevelés. Az átmeneti gondozásban részesülő gyermek számára a helyettes szülő saját háztartásában biztosítja - az egyéni gondozási-nevelési tervnek megfelelően- az ellátást, gondozást. A helyettes szülőnél történő elhelyezés rövid tartamú (max. 12 hó) elhelyezést jelent.

Berhida területén helyettes szülővé válás minden esetben meghiúsult, ugyanis a feltételek ismeretében az esetlegesen érdeklődők is visszalépnek.

Az elmúlt években **Berhida** területén helyettes szülői feladat ellátása nem merült fel, illetve ilyen irányú igénnyel senki nem élt. A szülő esetleges távolléte alatt a gyermekek felügyeletét családon-, illetve rokonságon belül tudják megoldani.

Huzamosabb távollét esetén hatósági intézkedés általi családba fogadás történt.

Ugyanakkor Berhidán jelentősen megnövekedett a nevelőszülők száma, ahová a nevelésbe vett gyermekeket elhelyezhetik.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A 2016. január 1-én hatályba lépő szabályozás új eleme, mely kimondja, hogy a feltételek megléte esetén minden szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie a helyi együttműködések elősegítése és koordináltabb működése érdekében.

A család- és gyermekjóléti központok járási szintű feladat rendszerében kapott helyet a jelzőrendszeri tanácsadói feladatkör meghatározása.

A kétszintű rendszer kompetencia elosztásába illesztve meghatározza a jogszabály a települési és járási szintű feladatellátás tartalmát és együttműködésének kereteit.

Az észlelő- és jelzőrendszer működését, működtetését három dokumentum szabályozza, melyek egymásra épülve rendszerbe foglalják a vonatkozó jogi és szakmai szabályokat:

„Szakmai ajánlás a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól”,

„Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól”, és a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan” című dokumentumai.

Az észlelő-és jelzőrendszert működtetése (Gyvt. 17. §, és Szt. 64. §.) lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek.

- életkörülményeit és szociális helyzetét
- gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét
- gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét
- kezdeményezi, szervezi és összehangolja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és jelzőrendszerben.
- szakmaközi értekezlet, esetmegbeszélés, szakmaközi megbeszélés, éves szakmai tanácskozás megszervezése és lebonyolítása

Intézményünkben 2023-ban a jogszabályi előírásoknak megfelelően **6 alkalommal** került sor a **jelzőrendszeri (szakmaközi)** értekezlet megtartására.

A jelzőrendszeri tagok az elmúlt évben is legtöbbször a gyermekek nem megfelelő magatartása, iskolai hiányzások, szülői mulasztások, elhanyagolás, higiénés,

mentálhigiénés problémák miatt tettek jelzéseket. A jelzőrendszer tagjaival továbbra is nagyon jó és rendszeres az együttműködés. Kölcsönös a tájékoztatás mind telefonon, személyesen és írásban is. Gyakoriak a jelzőrendszer tagjaival a közös eset megbeszélések, melyek során próbálunk együtt megoldásokat találni a problémákra. Továbbra sem minden jelező rendszeri tag vesz részt az értekezleten. Pozitív előrelépés, hogy ha személyesen nem, telefonon rendszeres a kapcsolat.

A jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma

2023-ben: 162 alkalom

Egészségügy/védőnő	21
Egészségügy/orvos	3
Oktatási- nevelési intézmény (iskola, óvoda)	103
Iskola	101
Rendőrség	3
Pártfogó felügyelő	5
Más szociális intézmény	8
Állampolgár	19

Beérkezett jelzések rövid, összefoglaló értékelése:

A jelzések összességében elhanyagolt lakókörnyezetet, higiéniai problémákat, igazolatlan hiányzásokat, magatartási problémákat és szülők részéről háritó mechanizmusokat jeleznek.

Jellemző a családtervezés hiánya, minél fiatalabb korban elkezdett dohányzás, agresszív magatartás. A fiataloknak nincs jövőképük, a „mának” élnek.

Sem a tanulás, sem a munka nem jelent értéket sokak számára.

Fenti problémákat többek közt a rossz anyagi, szociális körülmények, családon belüli kapcsolati problémák, életvezetési nehézségek és valamilyen függőségi helyzetek okozzák/okozhatják. Mindezek ismeretében továbbra is jelzőrendszeri tagokkal való még összehangoltabb munkára, más szakterületek bevonására, és a preventív tevékenységek előtérbe helyezésére kell törekedni.

Esetkonferencia/családkonferencia

Konkrét esethez kapcsolódó, az érintett család és szakemberek bevonásával történik Esetkonferenciát egy adott esettel kapcsolatban –a gondozási folyamat során akár több alkalommal is- az összes érintett és a lehetséges támaszt jelentő személy, intézmény képviselője részvételével tart.

Berhidán 2023. év során 41 alkalommal került sor esetkonferencia megtartására

Esetmegbeszélés

(problémákat feltáró, megbeszélő, illetve a segítő folyamat feladatellátását egyeztető munkaforma)

Az esetmegbeszélések rendszerek, speciális formája az esetmegbeszélő-csoport, melyet a szolgáltatást biztosító munkatársak a szolgáltatáson belül az együttműködések elősegítése, egymás tájékoztatása, szakmai segítése céljából, konkrét ügyek feldolgozása kapcsán történik.

Intézményünkben 2023-ben 100 alkalommal került sor esetmegbeszélésre. A szolgálat és a központ az elmúlt évben is szükség esetén közös családlátogatás tett, illetve rendszeresen tartunk közös esetmegbeszéléseket.

Gyermekvédelmi tanácskozás

A tanácskozás célja a településen a gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi feladatot ellátó szakemberek saját tevékenységének bemutatása, feladat ellátásuk akadályoztatásának feltárása. Az értékeléseket követően közös stratégia kidolgozására kell törekedni a színvonalasabb, hatékonyabb ellátások érdekében

Meghívottak a Gyvt-ben meghatározott jelzőrendszeri tagok, fiatalok pártfogója, az önkormányzati képviselőtestület tagjai.

A helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásról minden évben, külön jogszabályban meghatározott tartalommal- átfogó értékelést készít. Az átfogó értékelés alapját képezi a gyermekjóléti szolgálat által szervezett éves tanácskozás.

A 2024-ban a 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenység átfogó értékelésére került sor.

A jelzőrendszeri tagoktól bekérésre kerültek az elmúlt évi tevékenységükről a beszámolók, melyek alapján az átfogó értékelés elkészült.

Tapasztalatok és beszámolók alapján összességében a gyermekek veszélyeztetettségeinek okai:

- gyermeknevelési problémák
- gyermek magatartás- és teljesítményzavara

a veszélyeztető magatartásokat az alábbi faktorok hangsúlyozzák:

- a család struktúrája
- családtagok közötti interakciók jellege, sűrűsége
- szülő viszonya a gyermekhez (gondozás és nevelés)
- szülő, illetve gyermek kapcsolata a társadalmi környezettel

A gyermekvédelmi problémákkal összefüggő kulturális tényezőket illetően az alábbiakat érdemes kiemelni:

- gyermek értékére vonatkozó felfogás
- gyermekgondozás és nevelés megfelelőségére vonatkozó felfogások
- fegyelmezésre vonatkozó felfogások (büntetés, mint a deviáns magatartás elhárításának eszköze)
- gyermeknevelés individuális jellege (szülők szocializációs hiányosságai)
- konfliktusok kezelésével kapcsolatos gyakorlatok és felfogások
- szubkultúrák eltérő szokásai és értékei
- elektromos dadák megnövekedett szerepe a szülők szerepe helyett

A családok többségében nincsenek kialakult szabályok, felelősségtudat, és sok esetben motiválatlanok, alapvető szocializációs hiányosságok figyelhetőek meg.

Konfliktushelyzetekre nincsenek „jó gyakorlataik”. A gyermekek iskolai teljesítménye gyakran az elvárható átlagos értéket sem közelíti meg.

A szülők részéről nem jelenik meg a gyermek feletti kontroll, felelősségre vonása adott helyzetben.

Célkitűzések a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében:

A jelzőrendszeri tanácsadóval, esetmenedzserrel a kialakult szoros együttműködés fenntartása

Szakmaközi megbeszélések keretében szakmai támogatás nyújtása a jelzőrendszeri tagoknak a jelzések megtételét illetően. Rendszeres tájékoztató a jelzőrendszeri tagoknak az őket is érintő esetleges jogszabályváltozásokról.

Esetfeltárás során a probléma megoldásába bevonható szemberek körének meghatározása

Oktatási és nevelési intézmények vezetőivel rendszeres kapcsolattartás. Pedagógusoknak és nevelőknek tájékoztatók a jelzések megtételével kapcsolatban.

Előadások, fórumok megszervezése. Helyi szabadidős, kulturális programok szervezése, támogatása.

A veszélyeztetettség megelőzésére, csökkentésére, megszüntetésére irányuló programok (2023)

Preventív jellegű tevékenységek Berhidán

Együttműködési megállapodás: May Lasho Trajo – Jobb Élet Egyesület képviselője és a Berhidai Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat képviselője között: helyi közösségi támogató csoport munkájában, toborzásban való részvétel, részvétel a projekt szakmai rendezvényein (konfliktuskezelés, életciklusokhoz kötődő válsághelyzetek kezelése, stb.), valamint együttműködési megállapodás szintén a fenti egyesülettel a „Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével” című felhíváshoz.

Adományok juttatása:

2023-ben is rendszeresen el tudtuk látni a rászorulókat ruházattal, gyermekjátékokkal.

Téli időszakban a téli tüzelő juttatása a fenntartó által megtörtént, rászoruló családonként 8 q/fő brikett kiosztására volt lehetőség. Ennek érdekében az érintett családokkal felvettük a kapcsolatot, folyamatos tájékoztatás és ügyintézés zajlott.

Szünidei gyermekétkeztetések nyomtatványainak kitöltésében, befogadásában továbbra is segítséget nyújtottunk, valamint az étkezési jegyeket az igénylők az intézményünkben vehették át.

Egyéb esetben környezettanulmány elkészítésére felkérésre (gyámügy, helyi hatósági iroda, más gyermekvédelmi intézmény, stb.) 78 esetben történt.

Tapasztalatok, javaslatok a jelzőrendszeri tagok írásbeli beszámolóí alapján:

A helyi **Ady Endre Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** mindenre kiterjedő beszámolója alapján elmondható, hogy valamennyi intézménnyel nagyon jó kapcsolatot ápolnak.

Intézményünkkel is mind írásban, mind szóban nagyon jó és naprakész az együttműködés. Az iskola pedagógusai egyre jobb kapcsolatot alakít ki a szülőkkel, megszűnt az iskolából a gyermekek elvándorlása.

Az iskola folyamatosan keresi azokat a lehetőségeket, melyekkel a más kultúrából adódó hátrányokat kompenzálni tudják.

Terveik között szerepelnek különböző sportolási lehetőségek bevezetése, melyekkel szintén a szociális kompetenciákat tudják majd fejleszteni.

Berhidai II. Rákóczi Ferenc Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola tájékoztatása szerint a vilonyai tanulók 2022. október 17-től a peremartoni épületben tanulnak.

Az anyaintézményből 2023-ban nem érkezett jelzés.

Folyamatos a harc azért, hogy javuljon az iskola - szülő közötti kapcsolat. Többször előfordul, hogy a szülő csak a hivatalosan kiküldött levél után hajlandó megjelen

Sok szülő nem követi nyomon rendszeresen a gyermeke iskolai előmenetelét.

Általánosságban elmondható, hogy nőtt az iskolai agresszió. Az igazolatlan hiányzások száma viszonylag alacsony.

A **Bartos Sándor Általános Iskola és Előkészítő Szakiskolával** kölcsönösen jó az együttműködés.

A jelzések általában igazolatlan hiányzásról, egészségügyi és pszichiátria vizsgálatra történő időpontkérésről, illetve gyermek elhanyagolásáról érkezett. Az intézmény dolgozói folyamatosan bővítik tudásukat. Rendszeresen részt vesznek a továbbképzéseken.

A családok számára folyamatosan biztosítják a fogadóórát. Óvodai és iskolai létszámuk folyamatos növekvő tendenciát mutat. Rendszeres a kapcsolat a jelzőrendszeri tagokkal.

A Pápai SZC Faller Jenő Technikum Szakképző Iskola és Kollégiumban

A 2023-as évben 47 fő Berhidai lakosú gyermek tanul. Az elmúlt év tekintetében 8 esetben jeleztek, ebből 2 alkalommal hiányzás miatt, valamint 6 alkalommal jellemzőküldés miatt.

A szülőkkel leggyakrabban telefonon és levélben tartják a kapcsolatot. Pozitív előrelépés, hogy a fogadóórákat egyre több szülő keresi fel.

Thuri György Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézménybe 267 diák jár, melyből 0 magántanuló, hátrányos helyzetű tanulóról nincs információ, valamint 4 gyermek az iskola által nyilvántartott veszélyeztetett (1997. évi XXXI. törvény 5 §. n) pont) szerinti tanuló.

Az elmúlt évben nem volt olyan eset melyben fel kellett volna venni a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal. A 2023 évben nem történt jelzés az iskola részéről.

A szülőkkel a KRÉTA rendszeren keresztül tartják, a kapcsolatot szükség esetén időpontot egyeztetnek személyes találkozóra. A szülők egy részéről elmondható, hogy a KRÉTA rendszert nem nézik rendszeresen, nem reagálnak a megkeresésekre, valamint a fogadóórákat nem látogatják, illetve a szülői értekezlet látogatottsága 50% feletti.

A Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskolában
Évről évre egyre több diák szorul segítségre (SNI, BTM, és hátrányos helyzet) miatt. Ezen gyermekek az iskolával együttműködő segítő szociálpedagógushoz járnak. A kapcsolattartása a külső intézményekkel jól működik. Ebben a félévben megszorodtak azon esetek számai, amelyek nem csak az oktatótestület, de a szociális segítő kompetenciáját is meghaladták.

A helyi SÜNI Napközi-otthonos Óvodában

A 2023-as évben az illetékes gyámhatóság által elrendelt nevelésbe vett gyermekek száma 9 fő. A Térségi Népjóléti Gondozási Központ Család és Gyermekjóléti Központ óvodai segítő munkatársa heti 1 alkalommal 2 óra időintervallumban tartózkodik az intézményben.

Az óvodapedagógusok esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon részt vesznek.

Feladataikat a nyitottság, a tolerancia és a következetesség jegyében látják el.

Az intézménnyel folyamatos a kapcsolattartás, hogy a felmerülő problémákra a lehető legrövidebb időn belül megoldásokat találjunk.

Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda és Bölcsődébe

A 2023-ben 62 fő óvodás és 26 fő bölcsődés gyermek járt. Az SNI-s kisgyermekek fejlesztését óraadó pedagógus végzi heti rendszerességgel. Logopédiai ellátásban 11 fő részesült. 2 fő hátrányos helyzetű, 4 fő BTM, 2 fő SNI- s. Évente 2 alkalommal kerül megtartásra szülői értekezlet, ahol az egész évet érintő tevékenységeket, programokat, felmerülő témákat és problémákat tudnak megbeszélni. Ezen kívül bármikor nyitott az

intézmény a szülőkkel való kommunikációra. A családok nagy része az óvodában együttműködő, nincsenek igazolatlan hiányzások, a kisgyermek rendszeresen jár az intézménybe. Sok program hagyománnyá vált, melyet igyekeznek megtartani.

Hétszínvirág Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde Vilonyai Tagóvodájában

A 2023-es nevelési évben 1 vegyes korösszetételű augusztusig 24 fő szeptembertől 18 fő létszámú csoport volt.

Logopédiai ellátásban 5/7 fő részesül, SNI-s 2 fő, akinek a fejlesztésében egy óraadó pedagógus vesz részt. A kisgyermek szüleivel a tagintézmény kapcsolata teljes mértékben jónak mondható. Az intézmény életét nagyon sok program színesíti.

A gyermekorvos (Dankáné dr. Csontai Erzsébet)

A 2023-as évben a betegrendelés továbbá és részben telemediciális, amely jelentős időbeni és adminisztrációs terhet ró az ott dolgozókra. Rendelési időben 12 635 jelenléti beteg került ellátásra a 2023-as évben, telemediciálisan 828 eset került ellátásra. Tanácsadáson 1477 bemutatás történt. 62 újszülött született a praxisban ez évben.

A rendelésre általában tisztán hozzák a gyermekeket a szülők. Javulás látszik az előző évekhez képest, abban, hogy a szülők a megbeszélte időben jelentkeznek a vizsgálatokra, kontrolokra.

Sok az indokolatlan óvodai és iskolai hiányzás, jelentős részét banális panaszok miatti iskolai hiányzások teszik ki (fejfájás, nátha, elaludtam, azaz 1 napos múltó problémák).

Feltűnő az, hogy a szülők nagyon türelmetlenek, a beteg gyermek kezelésében nem mernek felelősséget vállalni. A legkisebb probléma megoldásához is orvosi segítséget kérnek (lázcsillapítás, köhögés, nátha kezelése, hányáscsillapítás) és ezt azonnal igénylik.

A tavalyi évben 5 gyermek esetében történt rendőrségi megkeresés gyermekbántalmazás gyanúja miatt. 15 gyermek esetében került kitöltésre GYSZ-4 adatlap védelembe vétel miatt. Gyámhivatali megkeresés 6 esetben történt. 2 kiskorú kismamát gondoztak a 2023-as évben, valamint több kiskorú kismama is szült.

Gyermekorvos szerint a gyermeklétszámhoz képest növekvő szociális gondokkal kell számolnia a településnek.

Védőnők Berhida

Védőnők jelzései alapján még mindig a rossz anyagi helyzet, nem megfelelő lakókörnyezet, szülői kötelezettségek figyelmen kívül hagyása, a nevelés, napirend hiánya vezető helyet foglalnak el.

Ezeket felül kiemelkedők a szülőkkel kapcsolatban a következők:

- rossz anyagi helyzet
- munkanélküliség
- zsúfoltság
- lakó környezet elhanyagolása
- bizonytalan lakhatás
- csúnya beszéd, káromkodás
- alul iskolázottság
- az időjárásnak nem megfelelő öltözet
- ápolatlan külső
- egyoldalú táplálkozás
- gyermekjátékok hiánya
- ingerszegény környezet
- nincs jövőkép
- a mának élnek
- jogaikat ismerik, viszont a kötelezettségüket nem

Véleményük, hogy a gyermekek helyzetének javítása a szülő együttműködésével tudna megvalósulni, a legtöbb esetben azonban pont ez hiányzik.

A 2023-as ében több alkalommal csomagokat tudtak adományozni ellátottaiknak (fejtetű kezelésében segítő csomag, házi patika csomag, vitaminok és tisztasági csomagok).

Védőnő Vilonya

A korábbi évekhez hasonlóan a dohányzás, az energia italfogyasztás jelenti a legnagyobb problémát. A szülők dolgoznak, rohannak kevesebb az együtt töltött idő. Okostelefonok, táblagépek „elektromos dadák” töltik be a szülői szerepet. Kontroll nélküli TV játék, videó játék, internet használat. Sok a csonka család, nő a külföldi munkavállalás miatt a külön háztartásban élő családok száma.

Javaslat több gyermekpszichológusra lenne szükség, hogy egy problémás gyermekre több idő jusson, jó lenne, ha a településen is működne Biztos Kezdet Gyermekház.

Várpalotai Rendőrkapitányság

Berhida város területén 2023-as évben gyermekkorú elkövetők 1 alkalommal követtek el lopás bűncselekményt, fiatalkorú elkövetők 1 alkalommal garázdaság bűncselekményét, 1 alkalommal súlyos testi sértés bűncselekményét követték el. A vizsgált időszakban gyermekkorú sértettek sérelmére kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény miatt 5 alkalommal indult eljárás. Fiatal korú sértett sérelmére 1 alkalommal garázdaság, 1

alkalommal súlyos testi sértés bűncselekményét követték el. Távoltartás elrendelésére fiatalkorú vagy gyermekkorú sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt nem került sor.

A rendelkezésre álló adatok alapján kifejezetten visszatérő elkövetői vagy sértetti kör nincs.

A rendőrség a gyermekvédelmi értekezleteken meghívás esetén képviselteti magát.

Aranyalma Református Általános Iskola, Óvoda és Mini bölcsőde

A tanuló diákok létszáma a 2023-as évben 142 fő, bejáró gyermekek 58 fő, Berhida, Küngös, Füle településről érkeznek.

Magántanulói státuszban az év folyamán nem volt tanuló.

Az iskola által hátrányosnak ítélt tanulók száma, osztályonként 4-5 fő, veszélyeztetett tanulók száma osztályonként 1-2 fő. Az iskolában sportszakkörök, táborok működnek. Prevenációs jellegű programokat a Gondos Panni Család – és Gyermejkölési Központ biztosítja. A rendőrség drog prevenációs előadást tart a 7. és 8. osztály, A védőnő alsó tagozatos gyermekeknél egészségügyi felmérést végez.

Észlelt problémák:

- komoly nevelési hiányosságok
- szülővel való konfrontálódás
- korlátlan számítógép használat, illetve játékfüggőség tapasztalható a diákoknál
- otthoni felkészülés hiányosságai, házi feladatok elmaradása tapasztalható
- a szülők részéről a tanulásban a számonkérés elmarad

Többször fordul elő, hogy a gyermekek félrevezetik, felhergelik a szülőt a pedagógus ellen. Kapcsolattartás a szülővel, az iskola nyitott a személyes és online platformokon való kapcsolattartásra a szülővel. Szülői értekezlet, fogadóóra az osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal. A tapasztalatok alapján nem mindig partnerek a szülők a problémák elkerülése érdekében. Fejlesztőpedagógiai ellátásban BTMN (24 fő) és SNI (32 fő). A tanulóink a törvényben előírtaknak, (heti 2-3-4 óra) megfelelően részesülnek fejlesztőpedagógiai ellátásban. Logopédiai fejlesztésben 5 gyermek részesül.

Pétfürdői Kolping Katolikus Szakképző Iskola, Szakiskola, Általános Iskola és Kollégium

A 2023-as tanévben a tanulói létszám 167 fő volt. Az iskola jellege miatt magántanulói státuszban nincs tanuló. Halmozottan Hátrányos Helyzetű tanulói létszám 16 fő. SNIS tanulói létszám 103 fő. Ők azok, akik fejlesztésben, korrepetálásban részesülnek.

Az észlelt problémák:

- gyakori a felszerelés hiány
- egyre gyakoribbak a pszichés problémák, függőségek, illetve indulat kezelés hiánya

Prevenációs programok:

- védőnői előadáson vett rész a 10.-es osztály

A 2023-as évben 28 esetben tettek jelzést az igazolatlan mulasztások miatt a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálatok felé.

A szülőkkel többnyire a kapcsolattartás telefonon zajlik, melyet próbálnak a személyes találkozások felé irányítani.

A kapcsolattartás rendszeres a gyermekjóléti szolgálatokkal.

Javasolt a gyermekvédelmi prevenció, melynek célja:

- elsődleges prevenció: a gyermekvédelemben tartozó helyzetek, elsősorban a bántalmazó vagy elhanyagoló magatartások csökkentése, vagy kiküszöbölése a célja.

Az elsődleges megelőzés körébe tartoznak azok a szolgáltatások, melyek a veszélyeztetettség kialakulását hivatottak megakadályozni, például szabadidős programok szervezésével, klubok működtetésével, tanácsadásokon keresztül, a településen jelentkező szükségletek felmérésével és a rájuk adandó válaszok kidolgozásával stb.

- másodlagos prevenció a magas kockázattal bíró csoportokat igyekszik azonosítani és kezelni a fentebb említett helyzetek csökkentése, illetve kiküszöbölése céljából.

A másodlagos megelőzés a már kialakult probléma mielőbbi megoldását kell, hogy szolgálja. Ezek azok az esetek, amikor jelzés érkezik a gyermekjóléti szolgálathoz, már valamilyen érzékelhető probléma mutatkozik a családban, a gyermek viselkedésében. A cél ezekben a helyzetekben az, hogy gátoljuk a probléma mélyülését és segítsük a helyzet mielőbbi rendeződését.

- harmadlagos prevenció: azokat a szülőket és gyermekeiket veszi célba, akiknél már előfordult valamilyen gyermekvédelmi probléma: itt a cél a következmények enyhítése és a hasonló problémák ismételt előfordulásának megakadályozása.

Egy hatékonyan működő rendszerben a primer prevenció körébe tartozó szolgáltatások a legszélesebbek, és ahogy haladunk a problémamegoldáson át a terciér prevenció irányába, csökken a célzott szolgáltatások és az igénybe vevők köre. A primer prevenció rövidtávon viszonylag nagyobb anyagi és humán erőforrást igényel, hosszabb távon azonban olcsóbb, mint az időben gyakran elhúzódó problémakezelés. Napjainkban a gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében nem ez a struktúra rajzolódik ki. A családsegítőknek a nagymértékű leterheltség és az egyes esetek összetettsége következtében munkaidejük jelentős részét a „tűzoltás” teszi ki, azaz a már kialakult – különböző mértékű – veszélyeztetettség megszüntetésében kell közreműködniük.

A területen dolgozóknál gyakran alakul ki az az érzés, hogy magukra maradtak és „szélmalomharcot” vívnak, hol a klienssel, hol a hatósággal, hol az egyéb szervezetekkel. Változás talán akkor lenne elérhető, ha egy társadalmi konszenzus jönne létre a gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében, amely felismeri azt, hogy a gyermekek védelme az egész társadalom felelőssége, azt nem lehet egyetlen terület kizárólagos feladatának kiszabni. Az állam, az önkormányzatok, a hatóságok, az egészségügy, az oktatás, a közművelődés, az egyházak és a civilszervezetek – a jelzésen túl – hatékony és valódi együttműködés keretében kellene, hogy felvállalják a településeken jelentkező sajátos igények, szükségletek kielégítését. Olyan integrált szolgáltatásokat és interprofesszionális

együttműködéseket lenne célszerű kialakítani, melyek a különböző életszakaszokban nyújtanak elsődleges prevenció, családmegtartó szolgáltatásokat a gyermekek és szüleik számára.

A gyermekvédelemben ezen összefogások és együttműködések mentén szerveződő programoknak kellene széles körben elterjedniük, hogy jól és hatékonyan funkcionáló családokban nevelkedhessenek a gyermekek, hogy majd ők is tovább adhassák ezt a családmódot. Ezen folyamat eredményeként pedig, a gyermekjóléti szolgáltatáson belül a veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló segítő munka aránya is csökkenne.

A mentálhigiénés programokon kívül a gazdaság a munkahelyteremtéssel, az esélyegyenlőség biztosításával szintén nem elhanyagolható szerepet kellene, hogy vállaljon a gyermekek védelme érdekében.

Roma lányok korai iskolaelhagyásnak megelőzése program és a végzettség nélküli iskola elhagyás csökkentésének programok népszerűsítése, bevezetése.

A gyermekvédelmi prevenció körét ki kellene terjeszteni az elsődleges és másodlagos prevencióra.

A preventív jellegű programok lebonyolításához, az azokban való részvételhez valamennyi szakterület képviselőjét szükséges lenne bevonni.

A magyar gyermekvédelem megoldásai között többnyire csak a harmadlagos prevenciót fedezhetjük fel, tehát olyan megoldásokat, melyek azokra a családokra irányulnak, ahol már előfordult és/vagy még fennáll valamilyen gyermekvédelmi probléma.

Korosztálynak megfelelő professzionális prevencióra lenne szükség, továbbá a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából közösségi,- és közösségfejlesztő programok csoportfoglalkozások szervezésére.

Ahhoz azonban, hogy párhuzamosan a szülők és a gyermekek részére szabott preventív programok, tevékenységek valósulhassanak meg, jóval több szakemberre lenne szükség.

Problémaforrás, hogy sok család anyagi nehézségekkel küzd, létfenntartásuk bizonytalan, így ők elsősorban nem a nevelési módszerek elsajátítását helyezik előtérbe, hanem a napi megélhetési forrás megteremtése köti le őket.

A munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez, anyagi létbiztonság megteremtéséhez azonban elengedhetetlen a tanulás – amely sok családnál nem képez értéket -, a szülők tényleges együttműködése, illetve olyan példamutató magatartás kialakítása a részükről, mellyel a gyermekeiket is megfelelően tudják motiválni.

Goda Attila sk.
intézményvezető